

Шинжлэх даалгавар

- 1. Биеийн хурдатгал түүнд үйлчилсэн хүчтэй шууд пропорциональ хамааралтай юу?
- 2. Хүч үйлчлэхэд биеийн импульс өөрчлөгдөх үү?
- 3. Хэд хэдэн хүчний үйлчлэлийн дүнд бие тайван байдлаа хадгалж болох уу? Ямар тохиолдолд ийм байх вэ?
- 4. Хоёр бие хоорондоо харилцан үйлчлэлцэх хүч ямар байх вэ?
- 5. Хэд хэдэн биеэс тогтох системийн хувьд ямар тохиолдолд тухайн систем бүхэлдээ давших хөдөлгөөн хийх вэ?
- 6. Агаарын эсэргүүцлийн хүч хөдөлгөөний дагуу чиглэх үү?
- 7. Үрэлтийн хүчний үйлчлэлээр бие хөдөлгөөнгүй байх боломжтой юу?
- 8. Биеийн импульсийн өөрчлөлтийн хурд түүнд үйлчилсэн хүчтэй тэнцүү байх уу?
- 9. Хүндийн хүчний үйлчлэлээр биеийн потенциал энерги өөрчлөгдөх үү?
- 10. Хүндийн хүчний үйлчлэлээр чөлөөт уналт хийж байгаа биеийн кинетик ба потенциал энергүүдийн өөрчлөлт хоорондоо тэнцүү юу?
- 11. Ямар тохиолдолд бие шилжилт хийж байгаа боловч биед үйлчлэх хүчний ажил тэгтэй тэнцүү байх вэ?
- 12. Потенциал энергийн хамгийн их утга нь биеийн нийт механик энергитэй тэнцүү байх уу?
- 13. Кинетик энерги хамгийн их утгаа авч байхад потенциал энерги хамгийн бага утгандаа хүрэх үү?

Шинжлэх даалгавар

- 14. Биеийн кинетик энергийн өөрчлөлт нь түүнд үйлчилсэн хүчний хийсэн ажилтай тэнцүү байх уу?
- 15. Тайвны үрэлтийн хүчний үйлчлэлээр механик ажил хийгдэх үү?
- 16. Агаарын эсэргүүцлийн хүчний улмаас механик энерги дулааны энергид шилжих үү?
- 17. Хийсэн ажил нь биеийн явсан замаар тодорхойлогддог хүч нь консерватив хүч мөн үү?
- 18. Хүндийн хүч консерватив хүч мөн vv?
- 19. Үрэлтийн хүч консерватив биш хүч мөн үү?
- 20. Чадал нь нэгж хугацаанд хийгдсэн ажлын хэмжээгээр тодорхойлогдох уу?

Тооцоот даалгавар

- 1. Гөлгөр хэвтээ гадаргууд 4 м урт үл сунах утасны нэг үзүүрийг бэхлээд нөгөө үзүүрт нь 0.5 кг масстай бөмбөлөг уяжээ. Бөмбөлөгийг $\omega=4\frac{\mathrm{pag}}{\mathrm{c}}$ цикл давтамжтай эргүүлсэн бол утасны татах хүчийг олно уу.
- 2. Математик дүүжингийн утасны урт L, харин бөмбөлөгийн масс m байна. Бөмбөлгийг тэнцвэрийн байрнаас нь α өнцгөөр хазайлгаад тавихад бөмбөлөг тэнцвэрийн байрлалаа дайран өнгөрөх агшинд утасны татах хүч T ямар байх вэ?
- 3. Дэлхийн масс $6 \cdot 10^{24}$ кг, нарны масс $2 \cdot 10^{30}$ кг. Нар, Дэлхий хоёрын хоорондын зай дунджаар $1.5 \cdot 10^{11}$ м байдаг. Тэгвэл дэлхийн тойрог замын шугаман хурдыг олно уу
- 4. 1000тн масстай машин замын тэгш хэвтээ гадарга дээрх 40м радиустай тойрог хэсгээр хамгийн ихдээ ямар хурдтайгаар эргэж чадах вэ? Үрэлтийн коэффициент 0.6.
- 5. 53⁰ налалтын өнцөгтэй налуу хавтгайгаар бие жигд хурдтай доошоо гулсаж байсан бол гулсалтын үрэлтийн коэффициентийг олно уу.
- 6. Хэвтээ тэгш замаар $5\frac{M}{C}$ хурдтай явсан 100кг масстай тэргэнцэр дээр 25кг шороо асгажээ. Тэргэнцэрийн хурдны өөрчлөлтийг олно уу.
- 7. 25тн масстай,0.6 м хурдтай явсан вагоныг 35тн масстай 2.4 м хурдтай явсан вагон гүйцэн очиж харимхай биш мөргөлдөөн хийжээ. Тэд цаашаа ямар хурдтай явсан бэ?

Тооцоот даалгавар

- 8. 20см сунасан 10H/м хаттай пүрш анхныхаа төлөвт орохын тулд харимхайн хүчний зүгээс ямар хэмжээний ажил хийх вэ?
- 9. 500г масстай бие 2м/c^2 хурдатгалтайгаар жигд удааширсаар 5м зам яваад зогссон бол үрэлтийн хүчний ажлыг олно уу.
- 10. 5тн масстай машин 50м өндөртэй, 1000м урт налуу өөд жигд хурдтай-гаар өгсөв. Хэрэв машины хөдөлгөөний үед эсэргүүцлийн үрэлтийн коэффициент 0.1 бол зүтгэх хүчний ажлыг олно уу.
- 11. Бие α налалтын өнцөгтэй, L урттай налуу хавтгайруу тайвнаас гулсан хөдөлжээ. Хэрэв гулсалтын үрэлтийн коэффициент μ бол налуу хавтгайн бэлд бие ямар хурдтай болох вэ?.
- 12. Чарга L=13м урттай, h=5м өндөртэй уулын уруу гулсан хөдөлжээ. Тэр уулын бэлээс цаашаа S=38 м яваад зогссон бол гулсалтын үрэлтийн коэффициентийг олно уу.
- 13. 8кг ба 2кг масстай хоёр бие харгалзан 2^м/_с ба 6^м/_с хурдтайгаар бие биенээ угтан ирж төвийн харимхай мөргөлдөөн хийжээ. Тэд мөргөлдсөнийхээ дараа ямар чиглэлд ямар хурдтай хөдлөх вэ?
- 14. $600\frac{\text{H}}{\text{M}}$ хаттай бууны пүршийг 5см агшааж байгаад 10г масстай сумыг хэвтээ чиглэлд түлхэн гаргажээ. Сумны хамгийн их хурд ямар байх вэ? Үрэлтийг тооцохгүй.
- 15. 2H/м хаттай пуршинд бэхлэгдсэн 200г масстай ачаа хэлбэлзэх хөдөлгөн хийнэ. Тэр тэнцвэрийн байрлалаа дайран өнгөрөх агшинд 1Ж кинетик энергитэй байхын тулд ачааг тэнцвэрийн байрлалаас нь ямар зайд шилжүүлэх вэ?

Тооцоот даалгавар

- 16. Эгц дээшээ 20м/с хурдтай шидэгдсэн 500г масстай сумны кинетик ба потенциал энерги 3 секундын дараа ямар байх вэ?
- 17. Эгц дээшээ 40м/c хурдтай шидэгдсэн бие ямар өндөрт очиход түүний кинетк ба потенциал энерги хоорондоо тэнцүү байх вэ?
- 18. Эгц дээш нь шидсэн чулуу h өндөрт хөөрөх бол тэр ямар өндөрт хүрэхэд түүний кинетик энерги нь 9 дахин багасах вэ? (Агаарын эсэргүүцлийг тооцохгүй)
- 19. 80кг масстай шүхэрчин шүхэр задрах хүртэл 400м чөлөөт уналт хийж 60 м/с хурдтай болсон бол замын туршид шүхэрчинд үйлчилсэн агаарын эсэргүүцлийн хүчний хийсэн ажлыг олно уу.
- 20. Нэг хэмжээст потенциал орны потенциал энерги $E_{\rm n}=a\cdot x^2+c$ хуулиар илэрхийлэгдэх бол энэ орны хүчний хуулийг томъёолно уу. (a; c- тогтмолууд)